

РЕКОМЕНДАЦІЯ

щодо призначення Клименко Оксани Михайлівни
на посаду судді Конституційного Суду України

Відповідно до частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України», частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань правової політики (далі – Комітет) розглянув на своєму засіданні 03.10.2025 (протокол № 201) питання щодо призначення Клименко Оксани Михайлівни на посаду судді Конституційного Суду України та встановив таке.

За поданням Комітету Апаратом Верховної Ради України 22.05.2024 на офіційному веб-сайті Верховної Ради України оголошено про початок конкурсного відбору кандидатур на дві вакантні посади суддів Конституційного Суду України.

До Комітету надійшли документи Клименко Оксани Михайлівни. Згідно з поданими документами Клименко О.М. є громадянкою України, яка володіє державною мовою (Державний сертифікат про рівень вільного володіння першого ступеня, визначений Національною комісією зі стандартів державної мови), на день розгляду питання про призначення досягла 54 роки (тобто не молодша 40 років), має вищу юридичну освіту (у 1999 році закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію спеціаліста права, має диплом кандидата юридичних наук (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), диплом доктора юридичних наук (Інститут законодавства Верховної Ради України)), має атестат старшого наукового співробітника зі спеціальності «конституційне право» (Інститут законодавства Верховної Ради України), атестат професора зі спеціальності 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років (з 01.09.2000 до 26.08.2003 – методист вищої категорії з питань аспірантури, завідувач аспірантури, старший викладач кафедри міжнародного права Української академії зовнішньої торгівлі Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, з 01.09.2003 – старший консультант відділу концептуальних засад формування правової політики Інституту законодавства Верховної Ради України, з 28.01.2004 – старший консультант відділу проблем розвитку національного законодавства, з 05.02.2004 – головний консультант цього відділу, з 17.03.2008 – завідувача сектором законодавчого забезпечення

прав людини цього відділу, з 02.01.2009 – завідувача сектором законопроектних робіт відділу проблем розвитку національного законодавства, з 25.02.2013 – завідувача цього відділу, з 05.09.2022 – завідувач відділу з питань правової політики, організації публічної влади Дослідницької служби Верховної Ради України, з 15.09.2022 – головний науковий консультант сектору розвитку законодавства з питань правової політики відділу з питань правової політики, організації публічної влади Дослідницької служби Верховної Ради України, з 01.08.2025 до цього часу – завідувач сектору досліджень юридичних позицій Європейського суду з прав людини та інших інституцій Ради Європи Управління порівняльно-правового аналізу Правового департаменту Секретаріату Конституційного Суду України).

Комітет на своїх засіданнях 09.07.2024 і 31.07.2024 встановив відповідність Клименко О.М., згідно з поданими нею документами, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам до судді Конституційного Суду України (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу), та допустив цього кандидата до конкурсного відбору. Крім того, Комітет вирішив передати документи Клименко О.М. до Апарату Верховної Ради України для організації проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», а також копії таких документів – до Дорадчої групи експертів (далі – ДГЕ), яка здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України», для оцінювання моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів і надання списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

Згідно з довідкою Відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України відомостей, які не відповідають встановленим законодавством вимогам для зайняття Клименко О.М. посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком, не виявлено.

ДГЕ ухвалено рішення про те, що кандидат на посаду судді Конституційного Суду України Клименко О.М. для цілей відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах відповідає критерію високих моральних якостей (протокол засідання ДГЕ № 15 від 28.01.2025) та критерію визнаного рівня компетентності у сфері права (протокол засідання ДГЕ № 16 від 18.02.2025).

За результатами рейтингового голосування (протокол засідання ДГЕ № 16 від 18.02.2025) Клименко О.М. отримала 4 голоси «ЗА».

Згідно із абзацом п'ятим частини сьомої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України» ДГЕ 19.02.2025 передала до Комітету відповідний список оцінених кандидатів та вмотивовані рішення стосовно них, у тому числі стосовно Клименко О.М.

У частині третій статті 10¹ Закону України «Про Конституційний Суд України» зазначено, що підготовку питання щодо розгляду на конкурсних засадах кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України у Верховній

Раді України здійснює комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України (а саме: Комітет Верховної Ради України з питань правової політики), у порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України, з урахуванням положень цього Закону.

Відповідно до частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України» та частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України після отримання від ДГЕ списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, відповідних рішень ДГЕ, *а також документів та відомостей, наданих кандидатами*, Комітет проводить з ними співбесіду та ухвалює рішення щодо рекомендації про призначення на посаду судді Конституційного Суду України.

Частиною дванадцятою статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України встановлено, що не пізніше ніж за п'ять днів до дати розгляду Верховною Радою України відповідного питання народним депутатам надаються *всі документи щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України*.

Враховуючи викладене, на виконання рішення Комітету від 20.02.2025 Комітет звернувся 28.02.2025 до ДГЕ з відповідним листом вих. № 04-26/04-2025/47851 стосовно надання Комітету всіх документів щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, наданих кандидатами, які включені до списку оцінених кандидатів, Дорадчій групі експертів протягом конкурсного відбору за квотою Верховної Ради України, оголошеного 22.05.2024.

14.03.2025 листом вих. № ДГЕ-1321/25-вих ДГЕ повідомила Комітет про те, що у неї відсутні правові підстави для надання Комітету документів, поданих ДГЕ кандидатами самостійно та/або на її запит під час проведення оцінювання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

19.03.2025 Комітет листом вих. № 04-26/07-2025/63138 запросив ДГЕ взяти участь у засіданні Комітету 21.03.2025, на якому планувалося провести співбесіди з кандидатами на посаду судді КСУ.

21.03.2025 ДГЕ листом вих. № ДГЕ-1322/25-вих проінформувала Комітет про те, що члени ДГЕ змушені утриматись від участі у цьому засіданні Комітету, оскільки участь у відповідних співбесідах, на думку ДГЕ, лише Комітету може бути розцінена як нерівне ставлення ДГЕ до кандидатів від різних суб'єктів призначення суддів Конституційного Суду України. Крім того, запропоновано здійснювати комунікацію щодо «технічних питань проведення конкурсного відбору кандидатів на посади суддів Конституційного Суду України» в робочому порядку.

У зв'язку з цим на засіданні Комітету 21.03.2025 було вирішено відкласти розгляд зазначеного питання та провести робочу нараду членів Комітету з ДГЕ.

На запрошення Комітету Голова ДГЕ 15.04.2025 листом вих. № ДГЕ-1330/25-вих відповіла, що більшість членів ДГЕ (з присутніх 5 членів: 4 – «за», 1 – «проти») вважають недоцільним брати участь у робочій нараді з Комітетом 15.04.2025 з огляду на те, що станом на цю дату відповідний конкурсний відбір Верховною Радою України ще не завершено і участь ДГЕ в такого роду зустрічах до ухвалення Верховною Радою України рішення про призначення суддів

Конституційного Суду України, рекомендованих ДГЕ, може бути розцінена як вихід за межі повноважень та втручання у сферу прийняття рішення, що належить до виключних конституційних повноважень з'їзду суддів України, Верховної Ради України та Президента України.

04.07.2025 за пропозицією Голови Комітету Комітет розглянув на своєму засіданні питання про роз'яснення деяких положень Закону України «Про Конституційний Суд України» щодо статусу та діяльності Дорадчої групи експертів та затвердив відповідні роз'яснення, у яких, зокрема, зазначив, що ДГЕ як допоміжний орган Верховної Ради України зобов'язана належно реагувати на звернення та запити Комітету, у разі потреби – надавати Комітету документи щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, подані Дорадчій групі експертів кандидатами самостійно та/або на її запит під час проведення оцінювання кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

19.09.2025 Комітет розглянув на своєму засіданні питання щодо підготовки проведення Комітетом співбесіди із кандидатами на посаду судді Конституційного Суду України та взаємодії Комітету з Дорадчою групою експертів, Секретаріатом Конституційного Суду України. Комітет вчергове запросив ДГЕ взяти участь у цьому засіданні, проте ДГЕ на нього не з'явилася. При цьому 18.09.2025 ДГЕ листом вих. № ДГЕ-1414/25-вих відповіла Комітету, що участь ДГЕ в обговоренні на засіданні Комітету зазначеного питання виходить за межі повноважень ДГЕ, передбачених Законом України «Про Конституційний Суд України».

Слід зазначити, що Комітет зробив всі залежні від нього дії для повноцінної реалізації задекларованої і закріпленої в частині першій статті 10² Закону України «Про Конституційний Суд України» мети створення ДГЕ: «сприяння суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду України в оцінюванні моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України».

На жаль, Комітет вимушений констатувати, що «сприяння суб'єктам призначення» по-різному розуміється ДГЕ та Комітетом.

Крім того, процес підготовки питання призначення суддів Конституційного Суду України виявив ряд інших проблем на етапі «сприяння ДГЕ суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду України в оцінюванні моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України».

Зокрема, потребує більш детального опрацювання і можливих законодавчих змін питання захисту персональних даних кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України та/або третіх осіб.

Так само потребує опрацювання і, можливо, додаткової правової регламентації питання щодо участі Секретаріату Конституційного Суду України в цьому процесі.

Очевидно, що для ефективної взаємодії, однозначного і спільного розуміння конкурсного процесу призначення суддів Конституційного Суду України між ДГЕ і Комітетом одне лише зазначення в законі мети участі ДГЕ в цьому процесі виявилось недостатнім.

Члени Комітету вважають, що зазначені питання мають бути опрацьовані і реалізовані у відповідному законопроекті про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України» і інших законів України.

Разом з тим, Комітет керується важливістю призначення суддів Конституційного Суду України за квотою Верховної Ради України на конкурсних засадах.

З метою максимального опрацювання цього питання в межах Комітету, а також підготовки до розгляду цього питання на засіданні Верховної Ради України Комітет 22.09.2025 безпосередньо звернувся до кандидатів і запропонував їм до 29.09.2025 надати копії документів, які подавалися ними до ДГЕ самостійно та/або на її запит, зокрема й результати виконання ними письмового оцінювання, для реєстрації таких документів в єдиній автоматизованій системі роботи з документами у Верховній Раді України.

Кандидатка на посаду судді Конституційного Суду України Клименко О.М. на відповідне прохання Комітету надала копії документів, які подавалися кандидаткою до ДГЕ самостійно та/або на її запит (зокрема, які містять персональну інформацію), відповіді на письмові завдання ДГЕ, копії опису із переліком текстів усіх наукових статей з додатками та 2 дисертацій (кандидатської і докторської).

За результатами вивчення довідки Відділу з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України, списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України та відповідних рішень Дорадчої групи експертів, документів та відомостей, наданих кандидатом на посаду судді Конституційного Суду України Клименко О.М., а також співбесіди з нею, відповідно до статті 148 Конституції України, частини восьмої статті 10⁸ Закону України «Про Конституційний Суд України», частини десятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

рекомендувати Верховній Раді України призначити Клименко Оксану Михайлівну на посаду судді Конституційного Суду України.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

